

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Odpovědné
veřejné zadávání

Odpovědné veřejné zadávání

Monika Dobrovodská

13.01.2022

Projekt „Odpovědný přístup k veřejným nákupům – Strategické zadávání veřejných zakázek“

Registrační číslo: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0015727

Strategické zadávání veřejných zakázek, resp. SOVZ (2016 – 2023)

§ 6 odst. 4 ZZVZ

„Zadavatel je při postupu podle tohoto zákona, a to při vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek a výběru dodavatele, povinen za předpokladu, že to bude vzhledem **k povaze a smyslu zakázky možné, dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací** ve smyslu tohoto zákona. Svůj postup je zadavatel povinen řádně odůvodnit.“

Odpovědné veřejné zadávání vnímáme jako proces, při kterém zadavatel nakupuje produkty, služby a stavební práce, které potřebuje, přičemž získává **maximální hodnotu za peníze**, vytvářením **prospěchu pro společnost a ekonomiku**, a **minimalizací negativních dopadů na životní prostředí**.

ISO 20400 – Udržitelné nakupování

Právní rámec v České republice před 1. 1. 2021

zákon č. 134/2016 Sb. (ZZVZ) – transpozice směrnic EU

- umožňoval odpovědné veřejné zadávání již před 1.1.2021

Aspekty OVZ upraveny na řadě míst ZZVZ, zejména

- vyhrazené zakázky (§ 37/6, § 38)
- zvláštní podmínky plnění a obchodní podmínky (§ 37/1)
- normy (EMAS), štítky (§§ 80, 94)
- přímé platby poddodavatelům (§ 106)
- hodnocení – kritéria kvality (§ 116) a náklady živ. cyklu (§ 117)
- vyloučení účastníka – předpisy životního prostředí, sociální (§ 48/5)

[Usnesení vlády České republiky č. 531 z 24. 7. 2017 o Pravidlech uplatňování odpovědného přístupu při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy](#)

- doporučení zohledňovat Pravidla a využívat Metodiky i pro územní samosprávné celky

Povinné zásady odpovědného zadávání a inovací od 1.1.2021

Principy 3E
vyplývající ze zákona
č. 320/2001 Sb.,
o finanční kontrole
ve veřejné správě

účelnost

hospodárnost

efektivita

Zásady
vyplývající z § 6
zákona č. 134/2016 Sb.,
o zadávání veřejných
zakázek

rovné
zacházení

přiměřenost
a transparentnost

odpovědné
veřejné
zadávání
a inovace

zákaz
diskriminace

*Inspirováno prezentací Principy 3E
– veřejné nakupování Vojtěcha Opočenského,
Ministerstvo financí*

[Metodické stanovisko MMR / stanovisko expertní skupiny MMR k ZZVZ](#)

Příležitosti OVZ

- Podpora zaměstnanosti
- Podpora praxí, vzdělávání či exkurzí
- Důstojné pracovní podmínky
- Etické nakupování
- Lidská práva

- Environmentálně odpovědné veřejné zadávání
- Cirkulární zadávání

- Přístup sociálních podniků
- Zohlednění malých a středních podniků
- Férové dodavatelské vztahy
- Etické kodexy

- Pozitivní dopad na komunitu
- Participace
- Genderové aspekty, atd.

Pohled na odpovědné veřejné zadávání přes předměty plnění – vybrané příklady

Úklidové služby a potřeby

- podpora zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce
- důstojné/férové pracovní podmínky a bezpečnost práce
- podpora účasti malých a středních podniků ve VZ
- podpora účasti sociálních podniků ve VZ
- ekologicky šetrné plnění

Stavební práce a projektové a architektonické činnosti

- podpora zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu
- důstojné/férové pracovní podmínky a bezpečnost práce
- podpora vzdělávání, praxe a rekvalifikace
- ekologicky šetrná řešení – stavební materiály: zdravotní nezávadnost, dlouhá životnost;
- provoz budovy: energetická náročnost budov, spotřeba vody (využití dešťové či tzv. šedé vody) demolice budov: třídění odpadů, recyklace nebo opětovné použití stavebních materiálů, energetické využití odpadů
- dodavatelské vztahy, včasné platby poddodavatelům

Ostraha a bezpečnostní služby

- podpora zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu
- důstojné/férové pracovní podmínky a bezpečnost práce

Oděvy/obuv a obuv

- etické nákupy
- ekologicky šetrná řešení – materiály

Catering a stravování

- ekologicky šetrná řešení, ekologické produkty/biopotraviny
- sezónnost, čerstvost potravin
- FAIRTRADE (spravedlivý obchod)
- podpora účasti sociálních podniků ve VZ
- podpora účasti malých a středních podniků ve VZ
- podpora účasti sociálních podniků ve VZ
- minimalizace odpadu/jednorázového plastu, vratné obaly, velká balení

Pohled na odpovědné veřejné zadávání přes předměty plnění – vybrané příklady

Údržba zeleně a technické služby

- podpora zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu - vyhrazené VZ
- důstojné/férové pracovní podmínky a bezpečnost práce
- podpora účasti sociálních podniků ve VZ
- podpora účasti malých a středních podniků ve VZ

Nábytek a vybavení interiérů

- ekologicky šetrná řešení
- podpora zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu - vězni
- podpora účasti sociálních podniků ve VZ
- podpora účasti malých a středních podniků ve VZ

Propagační předměty

- podpora zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu - vyhrazené VZ
- podpora účasti sociálních podniků ve VZ
- etické nákupy
- ekologicky šetrná řešení
- podpora účasti malých a středních podniků ve VZ

Nákup IT, tiskárny, elektronika

- ekologicky šetrné řešení
- důstojné pracovní podmínky v dodavatelském řetězci
- etické nákupy (lidská práva)
- inovace

Elektrická energie

- ekologicky šetrná řešení – nákup energie z obnovitelných zdrojů

Kancelářské potřeby

- ekologicky šetrná řešení
- podpora účasti malých a středních podniků ve VZ

Kancelářský papír

- ekologicky šetrná řešení

Tisk a grafika

- podpora účasti sociálních podniků
- podpora účasti malých a středních podniků ve VZ
- ekologicky šetrná řešení

Kontrolní list pro vyhodnocení sociálního a environmentálního odpovědného zadávání a inovací ve veřejné zakázce (1/2)

Uplatnění příležitosti/téma OVZ	Jak vybrat aspekt odpovědného veřejného zadávání	Kdy je vhodné aspekt OVZ zohlednit? A další zdroje informací	Typické předměty plnění
---------------------------------	--	--	-------------------------

Zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce	Mohou při plnění veřejné zakázky získat práci osoby znevýhodněné na trhu práce?	Lze využít u veřejných zakázek s delší dobou plnění, při kterých se typicky nabírají noví zaměstnanci, a dále zejm. v regionech, které se potýkají s vyšší nezaměstnaností. Cílové osoby viz: ZDE Důležitou oblastí je i příležitost získat pracovní uplatnění pro osoby se zdravotním postižením (v oblastech, kde tyto osoby na plnění zakázky získávají skutečnou práci), zde jsou vhodným nástrojem vyhrazené veřejné zakázky podle § 38 ZZVZ.	stavební zakázky, služby typu úklid, ostraha, komunální služby, včetně svozu odpadu, vyhrazené veřejné zakázky ve vztahu např. ke službám v oblasti prání a čištění, opravě a údržbě kancelářských strojů, osobních počítačů a telekomunikačních zařízení; dále i některé dodávky - například (eko)nábytek vyráběný v hospodářských střediscích věznic
Podpora zaměstnávání osob s trestní minulostí			
Podpora vzdělávání, praxe a rekvifikací	Mohou při plnění veřejné zakázky noví zaměstnanci, zejména znevýhodnění na trhu práce, získat nebo si zvýšit kvalifikaci? Je možné v rámci plnění veřejné zakázky uspořádat exkurze pro školy nebo veřejnost?	Lze využít u veřejných zakázek s delší dobou plnění, při kterých se typicky nabírají noví zaměstnanci. Vhodné v regionech s vyšší nezaměstnaností či odlivem absolventů škol jinam. Exkurze zejména u stavebních projektů (včetně těch s kratší dobou plnění), které mohou být zajímavé pro žáky a studenty, případně místní či budoucí uživatele.	typicky stavební zakázky, zakázky na projektové činnosti

Důstojné pracovní podmínky	Existuje zvýšené riziko, že při plnění veřejné zakázky bude docházet k porušování zákonného standardu pracovních podmínek dle zákoníku práce, právních předpisů v oblasti zaměstnanosti a BOZP? Případně je relevantní v rámci veřejné zakázky hodnotit lepší pracovní podmínky osob podléhajících se na plnění, nad rámec zákonného standardu pracovních podmínek?	Typicky se jedná o služby s nízkou cenou práce, případně stlačenou na minimum, či stavební zakázky. U úklidu se lze inspirovat Standardy úklidových služeb: ZDE	služby typu úklid, ostraha, lesnictví, stavební zakázky; ad hodnocení - např. veřejné zakázky v oblasti dopravní obslužnosti
Etičné nakupování	Existuje zvýšené riziko, že při plnění veřejné zakázky může docházet k porušování mezinárodních úmluv o lidských právech, sociálních či pracovních právech, zejména úmluv Mezinárodní organizace práce (ILO) uvedených v příloze X směrnice č. 2014/24/EU?	Zejména jde o dodávky ze zemí globálního Jihu, typicky textil či oděvy, obuv, káva, čaj, kakao, čokoláda, banány, rýže, ovocné šťávy, cukr, elektronika, květiny apod. Lze využít systémy certifikace FAIRTRADE, výrobky členských zemí World Fair Trade Organisation - WFTO, spolupráce s organizací Electronics Watch, výrobky členů Fair Wear Foundation - FWF.	občerstvení, stravování, elektronika, dodávky textilního zboží/oděvů a obuvi, propagační předměty
Podpora účasti sociálních podniků ve veřejných zakázkách	Mohou plnění veřejné zakázky (nebo její části) poskytnout sociální podniky, případně se na plnění podílet jako poddodavatelé?	Často VZMR, u zákonných zakázek je vhodné znát trh sociálních podniků, jejich možnosti a kapacitu, více viz Katalog sociálních podniků: ZDE . Je nutné definovat sociální podnik v zadávací dokumentaci, viz: ZDE .	občerstvení, stravování, propagační předměty, pořádání akcí a konferencí, údržba zeleně a technické služby, služby prádelny, grafické a tiskové služby, ostatní dodávky a služby viz Katalog sociálních podniků ZDE .

Kontrolní list pro vyhodnocení sociálního a environmentálního odpovědného zadávání a inovací ve veřejné zakázce (2/2)

<p><u>Přínos pro místní komunitu, ekonomiku: podpora účasti malých a středních podniků ve veřejných zakázkách</u></p>	<p>Mohou veřejnou zakázku nebo její část plnit malé nebo střední podniky (případně se na plnění podílet jako poddodavatelé)? Je vhodné přijmout taková opatření, aby se zlepšil jejich přístup k účasti ve veřejné zakázce?</p>	<p>VZMR, veřejné zakázky, které lze rozdělit na části; DNS, vhodné je rozdělit na kategorie na základě předmětu veřejné zakázky nebo jejich územního rozsahu; veřejné zakázky, při kterých lze minimalizovat administrativní náročnost.</p>	<p>nejrůznější dodávky, služby i stavební práce (podle rozsahu předmětu plnění i MSP jako poddodavatelé)</p>
<p><u>Férové vztahy v dodavatelském řetězci</u></p>	<p>Existuje zvýšené riziko problémových podmínek a vztahů v dodavatelském řetězci, zejména pro malé a střední podniky, jako např. opožděná splatnost faktur, nelegální zaměstnávání osob, porušování BOZP, nedodržování právních předpisů o ochraně životního prostředí apod.?</p>	<p>Veřejné zakázky s poddodavatelským řetězcem, který je náchylný na tato rizika.</p>	<p>zakázky na stavební práce nebo služby s poddodavatelským řetězcem, práce v lesnictví či zemědělství</p>

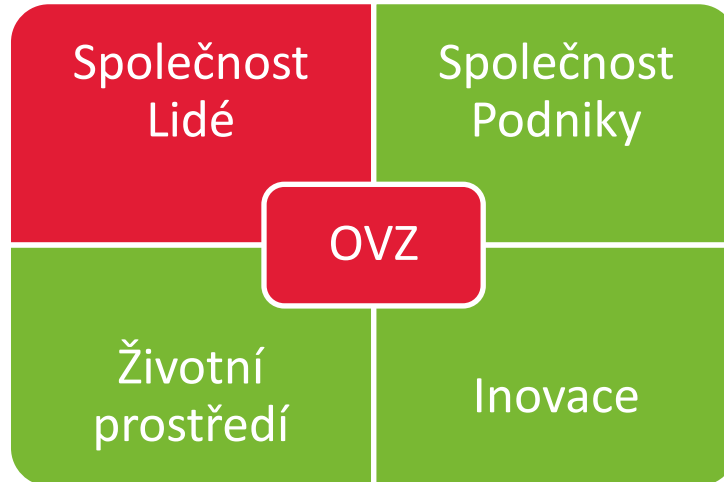
<p><u>Ekologicky šetrná řešení</u></p>	<p>Existuje ekonomicky přijatelné řešení, které umožní získat plnění šetrnější k životnímu prostředí, zejména na které povede k omezení spotřeby energií, vody, surovin, produkce znečišťujících látek uvolňovaných do ovzduší, vody, půdy, omezení uhlíkové stopy apod.?</p>	<p>Více viz: ZDE. Pokud jsou na trhu, lze žádat produkty šetrné k životnímu prostředí, splňující kritéria pro ekoznačku Ekologicky šetrný výrobek/Ekologicky šetrná služba anebo Ekoznačku EU lze dohledat ZDE.</p>	<p>dodávky (nákup obnovitelné elektrické energie, propagační předměty, kancelářské potřeby, nábytek i venkovní mobiliář, počítače a kancelářská technika, vozidla, veřejné osvětlení, vodovodní instalace, občerstvení/ stravování, úklidové a čisticí prostředky a další), služby typu úklid, zakládání i údržba zeleně, svaz a recyklace odpadu, tiskové služby, dále stavební práce, včetně drobných staveb či stavebních úprav (hřiště, autobusové zastávky apod.)</p>
--	---	---	--

<p><u>Cirkulární ekonomika</u></p>	<p>Existuje ekonomicky přijatelné řešení, které umožní využití obnovitelných zdrojů, recyklovaných surovin, snížení množství odpadu, zohlednění nákladů životního cyklu či zapojení jiných aspektů cirkulární ekonomiky?</p>	<p>Někdy stačí pouze v projektech nevyžadovat výslovně "primární" suroviny. Více viz: ZDE. K nákladům životního cyklu v angl. jazyce: ZDE</p>	<p>dodávky (včetně eliminace jejich obalů), služby typu svoz odpadu, pronájem, sdílení např. nábytku, vozidel apod., a ve velké míře stavební práce</p>
<p><u>Inovace</u></p>	<p>Existuje ekonomicky přijatelné řešení pro inovaci, tedy pro implementaci nového nebo značně zlepšeného produktu, služby nebo postupu souvisejícího s předmětem veřejné zakázky?</p>	<p>Často nepoživováno primárně pro jeho inovativní povahu, ale pokud dává stejné nebo lepší výsledky jako stávající řešení dostupné na trhu, při nižších nákladech (často nákladech životního cyklu). Sdělení Komise Pokyny k zadávání veřejných zakázek na inovativní řešení: viz ZDE.</p>	<p>může jít o dodávky, služby i stavební práce, často spojené s udržitelností, cirkulární ekonomikou, ekoinovacemi</p>

Ke zvážení:

<p><u>Komunikace zadavatelů s dodavateli ve vztahu KOVZ</u></p>	<p>Je vhodné o užití OVZ ve veřejné zakázce informovat dodavatele, například formou předběžných tržních konzultací, představení plánu veřejných zakázek, setkání typu Meet the buyer neboli Poznej svého zadavatele, technických školení dodavatelů apod.?</p>	<p>Vhodné zejména tam, kde není jistá připravenost trhu poskytnout OVZ aspekty nebo podmínky a lhůty, za kterých bude trh schopný OVZ poskytnout; u komplexních, složitějších plnění, u velkých stavebních projektů apod.</p>	<p>může jít o dodávky, služby i stavební práce, často spojené s udržitelností, cirkulární ekonomikou, ekoinovacemi</p>
	<p>Existují jiná významná rizika nebo příležitosti z pohledu společenské odpovědnosti či udržitelnosti?</p>	<p>Jakékoli další společenské aspekty, například dopad veřejné zakázky na lokalitu a její obyvatele, zapojení veřejnosti do přípravy veřejné zakázky nebo vysvětlení jejich dopadů, které povede k lepšímu přijetí ze strany uživatelů plnění apod.</p>	

Podpora zaměstnanosti
Podpora vzdělávání, praxe a rekvalifikací
Důstojné pracovní podmínky
Lidská práva – etické nákupy

Podpora zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce

Mohou při plnění veřejné zakázky získat práci osoby znevýhodněné na trhu práce?

- dříve: podmínka zaměstnávání 10 % osob znevýhodněných na trhu práce
- vyhrazené veřejné zakázky podle § 38 ZZVZ

Vhodné

- v zakázkách s delší dobou plnění, nabírají se noví zaměstnanci
- v regionech s vyšší nezaměstnaností
- v segmentech, kde OZP mohou získat skutečnou práci
- důležité je zaměřit se na vhodné cílové skupiny

<http://sovz.cz/temata/podpora-zamestnanosti-osob-znevychodnenych-na-trhu-prace/>

Typické předměty plnění

- stavební zakázky
- služby typu ostraha, úklidové služby
- vyhrazené veřejné zakázky např. praní a čištění, oprava a údržba kancelářských strojů, osobních počítačů a telekomunikačních zařízení, údržba zeleně ([Seznam dodavatelů náhradního plnění](#))
- komunální služby, včetně svozu odpadu
- některé dodávky: například (eko)nábytek vyráběný v hospodářských střediscích věznic

Příklad MPSV - zakázka na zajištění servisu a provozu tiskových a multifunkčních zařízení:

- vyhrazená dle § 38 pro dodavatele zaměstnávající alespoň 50 % OZP,
- zvláštní podmínka plnění, že 30 % realizačního týmu budou OZP.

Navíc nebylo vyloučeno (a tím umožněno) repasování tonerů a cartridge. [Případová studie](#)

Statutární město Děčín na základě Strategického plánu rozvoje města ve vhodných veřejných zakázkách prostřednictvím kritérií hodnocení podporuje zaměstnání dlouhodobě nezaměstnaných.

[Případová studie](#)

Město Kadaň podporuje zaměstnávání absolventů škol (do dvou let od ukončení přípravy na povolání), kteří jsou evidováni na ÚP

[Případová studie](#)

Podpora vzdělávání, praxe a rekvalifikací

Mohou při plnění veřejné zakázky noví zaměstnanci, zejména znevýhodnění na trhu práce, získat/zvýšit si kvalifikaci?

Je možné v rámci plnění veřejné zakázky uspořádat exkurze pro školy/veřejnost?

- zvýšení odbornosti osob znevýhodněných na trhu práce → jejich lepší uplatnitelnost
- typicky zakázky s delší dobou plnění, při nichž se vytváří nová pracovní místa
- zvyšování atraktivity některých oborů - exkurze žákům místních škol
- stáže pro vysokoškolské studenty vybraných oborů

<http://sovz.cz/temata/vzdelavani-jako-tema-pro-ovz/>

Vhodné

- často veřejné zakázky s delší dobou plnění
- zakázky, kde se typicky nabírají zaměstnanci
- pokud je pro plnění veřejné zakázky nezbytná určitá odbornost a nabízí tedy příležitost pro zvýšení kvalifikace nebo získání praxe
- vhodné zakázky, na kterých lze např. žákům škol ukázat atraktivitu některých oborů (opravy kulturních památek, zajímavé stavby)
- zapojení středních škol/učilišť do plnění (např. občerstvení na akcích)

Město Smečno – rekonstrukce tělocvičny ZŠ; požadavek na exkurze žáků

Typické předměty plnění

- stavební zakázky
 - zakázky na projektové činnosti
 - pro exkurze či zapojení studentů
- na akcích není nutné, aby se jednalo o zakázky s delší dobou plnění

Důstojné pracovní podmínky

**Existuje zvýšené riziko, že při plnění veřejné zakázky bude docházet k porušování pracovněprávních předpisů a BOZP?
Je relevantní v rámci veřejné zakázky hodnotit lepší pracovní podmínky osob podílejících se na plnění, nad rámec zákonného standardu pracovních podmínek?**

Zejména jde o oblasti, kde je využívána nekvalifikovaná práce, zahraniční pracovníci a často se porušují pracovněprávní předpisy, právní předpisy v oblasti zaměstnanosti a BOZP.

<http://sovz.cz/temata/ferove-a-dustojne-pracovni-podmninky/>

Vhodné

- služby s nízkou cenou práce, případně stlačenou na minimum
- úklid – inspirovat se lze Standardy úklidových služeb
http://sovz.cz/wp-content/uploads/2019/06/smart_standard_2019-03-04_standard-na-uklidove-sluzby.pdf

Typické předměty plnění

- stavební zakázky
- služby typu úklid, ostraha
- lesnictví
- veřejné zakázky v oblasti dopravní obslužnosti - možnost hodnocení vyšší odměny

MPSV se nejdříve u úklidu, ale poté i v ostraze zaměřilo na rozkrytí nabídkové ceny s cílem odhalit mimořádně nízkou nabídkovou cenu a zabezpečit stálost úklidového týmu/bezpečnostních pracovníků . [Případová studie](#)

[Úklid Krajského úřadu Jihomoravského kraje](#) – využití KPI (klíčové ukazatele výkonnosti), koncentrátů, které ušetří obalové materiály

Lidská práva – etické nakupování

Existuje zvýšené riziko, že při plnění veřejné zakázky může docházet k porušování mezinárodních úmluv o lidských právech, sociálních či pracovních právech, zejména úmluv Mezinárodní organizace práce (ILO) uvedených v příloze X směrnice č. 2014/24/EU?

Zamezit **dětské** a **nucené** práci, práci v **nebezpečných** či **zdravotně závadných** podmínkách, práci s extrémními **přesčasy**, **odměnám** za práci nepokrývajícím nezbytné životní náklady, absenci platných **pracovních smluv** apod.

Jde o **pracovní podmínky** osob podílejících se na 1) výrobě či 2) produkcii

Vhodné

- nákupy ze zemí zejména globálního Jihu - pokud nevyločíme neetické praktiky při vzniku zboží, nepřímo je tím podporujeme
- **ochrana životního prostředí** – snížení využívání škodlivé zemědělské chemie, udržitelný přístup k využívání půdy, vody apod.

Využitelné systémy certifikace

certifikace [FAIRTRADE](#); výrobky členských zemí World Fair Trade Organisation – [WFTO](#); u textilu výrobky členů [Fair Wear Foundation](#) – FWF, [GOTS](#), ve vztahu k elektronice [certifikace TCO certified](#), případně spolupráce s organizací [Electronics Watch](#)

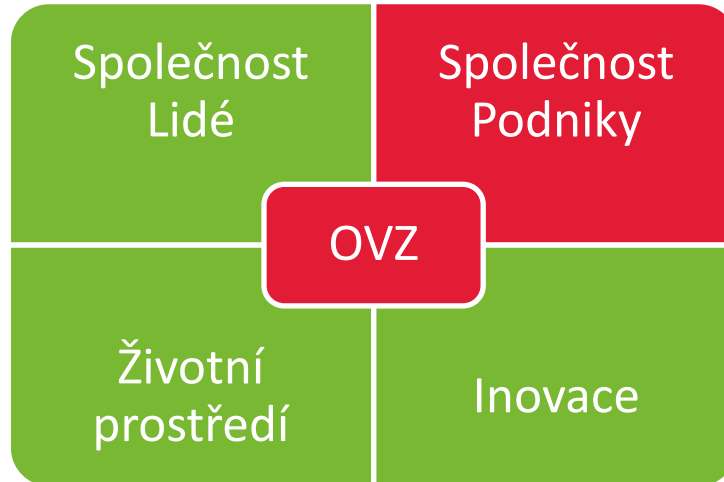
Typické předměty plnění

- oděvy či textil, obuv
- občerstvení a stravování: zejména káva, kakao a čokoláda, čaj, banány, ale i ovocné džusy, rýže, cukr
- propagační předměty: například tzv. jedlé dárky, výrobky z textilu např. látkové tašky, sportovní míče a další
- informační a komunikační technika
- další dodávky: např. hračky, květiny, ale i kámen

<http://sovz.cz/temata/eticke-nakupovani/>

Podpora účasti sociálních podniků ve VZ
Podpora přístupu malých a středních podniků k VZ
Férové dodavatelské vztahy

Podpora účasti sociálních podniků ve veřejných zakázkách

Mohou plnění veřejné zakázky, nebo její části, poskytnout sociální podniky, případně jako poddodavatelé?

Sociální podniky

- Pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním, sociálním nebo kulturním znevýhodněním
- pozitivní dopad na sociální začleňování a místní zaměstnanost
- Vázány na daný region, ve kterém působí
– podpora místní ekonomiky

Důležitou nepřímou roli sehrává

- Znalost místní ekonomiky a komunikace s lokálními sociálními podniky
- Minimalizace administrativní náročnosti účasti v zadávacím řízení: kvalifikace, finanční garance, jasné požadavky formou formulářů, požadovaná struktura nabídek, vysvětlení hodnotících kritérií, dostatek času na podání nabídky

Možnosti podpory sociálních podniků

- VZMR - přímé zadání či uzavřená výzva
- Kritéria hodnocení – bodové zvýhodnění plnění sociálním podnikem (ať již v pozici dodavatele či poddodavatele), výhoda - zadavatel nevyklučuje dodavatele, kteří sociální podnikání neprokážou
- Rozdělení zakázky na části

Podpora účasti sociálních podniků ve veřejných zakázkách

Mohou plnění veřejné zakázky, nebo její části, poskytnout sociální podniky, případně jako poddodavatelé?

Kde je to vhodné?

- Předměty plnění, ve kterých sociální podniky nabízí své služby a produkty
- [Katalog sociálních podniků](#)
- [Ceske-socialni-podnikani.cz](http://ceske-socialni-podnikani.cz)

Typické předměty plnění

- občerstvení či stravování, výroba potravin, catering
- propagační předměty
- úklidové služby
- údržba zeleně (vč. lesnictví) a technické služby
- služby prádelen
- grafické a tiskové služby
- méně časté pak jsou projektové a architektonické činnosti, výroba nábytku a vybavení interiérů, nákupy oděvů a obuvi

Více informací na webu

<http://sovz.cz/temata/podpora-socialnich-podniku-v-zadavani-verejnych-zakazek/>

Definice sociálního podniku

– nutné definovat v zadávací dokumentaci

Definice používaná ve výzvách ESF pro integrační sociální podnik - tvořena sadou rozpoznávacích znaků, [dostupná jako příloha č. 2 zde](#)

Způsob prokázání využívaný dosud ve veřejných zakázkách MPSV:

- ✓ Čestné prohlášení potvrzující, že je integračním sociálním podnikem ve smyslu užívaném MPSV ve Výzvách ESF a splňuje všechny rozpoznávací znaky.
- ✓ **Přílohou čestného prohlášení SP předkládá tyto dokumenty:**
 - zakládací dokumenty prokazující, že má společensky prospěšný cíl zaměstnávání a sociálního začleňování osob znevýhodněných na trhu práce
 - uvedení počtu všech osob, které zaměstnává, včetně % a seznamu osob z cílových skupin, náplní jejich práce a informace o pracovněprávním vztahu
 - výkaz zisku a ztrát (výsledovka podniku)/peněžní deník za posledních 12 měsíců prokazující, že tržby z prodeje výrobků/služeb tvoří min. 30% z celkových výnosů podniku

Podpora účasti sociálních podniků ve veřejných zakázkách

Příklady dobré praxe

Výběr provozovatele kantýny na MPSV

Hodnocení nabídek – 20 % plnění sociálním podnikem (nesplnění ≠ vyřazení)

[Případová studie](#)

Těžební a pěstební práce v lesních porostech - Technické služby Havlíčkův Brod

- Nadlimitní veřejná zakázka rozdělena do 5 částí (jedna část lehčí pěstební práce)
- Nejvýhodnější nabídka - sociální podnik

[Případová studie](#)

Údržba veřejné zeleně, MČ Praha 12

- Vyhrazeno pro dodavatele, který zaměstnává více než 50% OZP z celkového počtu zaměstnanců
- Zvláštní podmínka plnění – min. 30% plnění prostřednictvím OZP
- Kritérium hodnocení
 - Podíl účasti OZP na celkovém plnění - 20%
 - Zpracování metodiky řešení veřejné zakázky – práce s OZP - 20%

[Případová studie](#)

Podpora přístupu malých a středních podniků k veřejným zakázkám

Mohou veřejnou zakázku nebo její část plnit malé a střední podniky, případně jako poddodavatelé?

Je vhodné přijmout taková opatření, aby se zlepšil jejich přístup k účasti ve veřejné zakázce?

Opatření ke zpřístupnění zadávacích řízení MSP

- Otevřenější komunikace s dodavateli (PTK, plán zakázek - Meet the Buyer)
- Znalost místní ekonomiky a lokálních MSP
- Snížení nároků účasti v řízení na přiměřenou úroveň: požadavky na kvalifikaci, finanční garance, pojistné smlouvy
- Administrativní zjednodušení: využití vzorů, formulářů nabídek, školení pro zadavatele, včetně MSP, dostatek času na podání nabídky
- Dělení na části, dynamický nákupní systém (dělení na kategorie)

Podpora přístupu malých a středních podniků k veřejným zakázkám

Mohou veřejnou zakázku nebo její část plnit malé a střední podniky, případně jako poddodavatelé?

Je vhodné přijmout taková opatření, aby se zlepšil jejich přístup k účasti ve veřejné zakázce?

Kde je to vhodné?

- Veřejné zakázky malého rozsahu
- Veřejné zakázky, které lze rozdělit na části
- Dynamický nákupní systém (vhodné rozdělit na kategorie)
- Veřejné zakázky, při kterých lze minimalizovat administrativní náročnost, využít formuláře pro podání nabídky
- MSP jako poddodavatelé

Více informací na webu

<http://sovz.cz/temata/podpora-msp-v-zadavani-verejnych-zakazek/>

Příklady dobré praxe

Krajský úřad Jihomoravského kraje

- VZ na nákup kancelářských potřeb:
 - ekologicky šetrné (s ekoznačkami)
 - i běžné potřeby
- DNS rozdělené na kategorie – podpora malých a středních podniků, včetně možnosti účasti chráněných dílen

[Případová studie](#)

Městská část Brno - Komín

- Veřejná zakázka na pokos travnatých ploch
- Podpora účasti MSP rozdělením zakázky na části
- Ekologicky šetrná řešení
mozaiková seč
při teplotě do 26 °C
min. výška 8-10 cm

[Případová studie](#)

Férové dodavatelské vztahy

Existuje zvýšené riziko problémových vztahů v dodavatelském řetězci, zejména pro malé a střední podniky, jako např. opožděná splatnost faktur, nelegální zaměstnávání osob, porušování BOZP, nedodržování právních předpisů o ochraně životního prostředí apod.?

Rizika

- Kvalita plnění, včetně negativního vlivu na životní prostředí
- Pozdní či neúplné úhrady poddodavatelům
- Nedodržování pracovně-právních předpisů: odměňování, délka pracovní doby a odpočinku, BOZP

Zadavatel může nastavit zadávací podmínky tak, aby fungování dodavatelského řetězce bylo **co nejvíce transparentní a férové** vůči všem jeho účastníkům.

Kde je to vhodné?

- Zakázky na stavební práce s poddodavatelským řetězcem
- Práce v lesnictví či zemědělství
- Další veřejné zakázky s poddodavatelským řetězcem, který je náchylný na tato rizika

Více informací na webu <http://sovz.cz/temata/dodavatelske-vztahy/>

Příklady dobré praxe

Jihomoravský kraj standardně

požaduje ve svých zakázkách na stavební práce

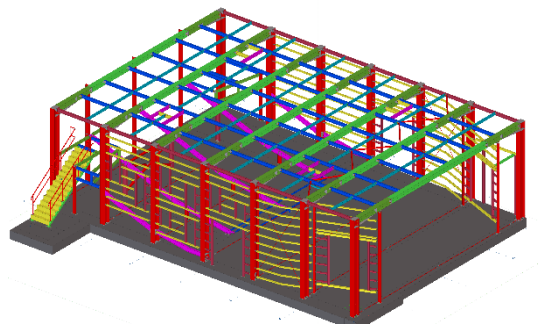
-legální zaměstnávání,

-dodržování pracovněprávních předpisů

-a BOZP pro osoby, které se podílí na plnění veřejné zakázky.

Poprvé bylo použito při stavbě koncertního sálu

Konzervatoře Brno. [Případová studie](#)

Ekologicky šetrná řešení

Cirkulární ekonomika

Ekologicky šetrná řešení

Existuje ekonomicky přijatelné řešení, které umožní získat plnění šetrnější k životnímu prostředí, zejména které povede k omezení spotřeby energií, vody, surovin, produkce znečišťujících látek uvolňovaných do ovzduší, vody, půdy, omezení uhlíkové stopy apod.?

Cíl

- snížit přímé **negativní dopady** na životní prostředí
- snižovat množství **odpadu**, omezit produkci **znečišťujících látek** uvolňovaných do ovzduší, vody a půdy, omezit spotřebu **energií** / obecně spotřebu **surovin**, omezit spotřebu **vody** + využít dešťovou či tzv. šedou vodu (odpadní voda zejména z umyvadel a sprch koupelen)
- snížit **uhlíkovou stopu**
- ekologicky příznivé dopady má i zohlednění **nákladů životního cyklu**

Vhodné

- dodávky a služby, kde existují **ekoznačky** – ekoznacka.cz
- **dřevo** ze zákonných a udržitelných zdrojů certifikace **FSC, PEFC**
- **biopotraviny**, plýtvání s potravinami, **sezónnost, čerstvost** potravin
- **energetická náročnost** spotřebičů (energetický štítek)
- výpočetní technika – **TCO Development** (environmentální i sociální aspekty)
- opatření v oblasti řízení z hlediska **ochrany životního prostředí**, EMAS nebo ISO 14001
- snižování množství **obalů**, nákupy větších balení, koncentrátů
- podíl **druhotné suroviny**

sovz.cz/temata/ekologicky-setrna-reseni a [cirkulární ekonomika](http://cirkularni-ekonomika.cz)

Metodické listy MŽP: [Šetrná veřejná správa - Ministerstvo životního prostředí \(mzp.cz\)](http://setrna-verejna-sprava.cz)

Zelená veřejné zadávání, kritéria Evropské komise:

[EU criteria - GPP - Environment - European Commission \(europa.eu\)](http://europa.eu)

Městská část Praha 7 začala po vyhlášení stavu klimatické nouze nakupovat **elektrickou energii z obnovitelných zdrojů** pro radnici a další budovy ve správě městské části, například příspěvkové organizace (školy a školky, pečovatelské centrum apod.) Jde o nákupy v aukcích na komoditní burze, se zárukou původu z obnovitelných zdrojů. To následně inspirovalo i MPSV ([případová studie](#)). Obdobně nakupuje i MŽP ([případová studie](#)).

MPSV v rámci centrálních nákupů využívá v DNS ekologické [požadavky na nábytek](#) vytvořené ve spolupráci s CENIA. Lze je prokázat ekoznačkou EŠV nebo Ekoznačkou EU.

Cirkulární ekonomika

Existuje ekonomicky přijatelné řešení, které přispěje k využití principů cirkulární ekonomiky, tedy ke snížení množství odpadů (včetně obalů) a jejich dalšímu využití, využití druhotných surovin, energie z obnovitelných zdrojů, posouzení životního cyklu, zohlednění nákladů životního cyklu či zapojení dalších aspektů cirkulární ekonomiky?

Principy cirkulárního veřejného zadávání

- uzavírání materiálových a energetických cyklů
- lze využít ve vztahu k nakládání s odpady
- při výběru obnovitelných a udržitelných zdrojů potřebných k výrobě a zabezpečení služeb
- prodloužení životnosti produktů a nakládání s produktem po jeho dosloužení
- odklon od vlastnického principu a namísto toho využívání pronájmu či sdílení

sovz.cz/temata/cirkularni-ekonomika/
případně sovz.cz/temata/ekologicky-setrna-reseni

Typické předměty plnění

- **dodávky**, vč. eliminace jejich obalů, mobiliář (lavičky, hrací prvky, kompostéry), propagační předměty (např. výrobky z udržitelného dřeva, z textilu s procentuálním podílem recyklovaného materiálu), kancelářské potřeby, nábytek, vozidla, veřejné osvětlení, vodovodní instalace, občerstvení a stravování, úklidové a čisticí prostředky...
- **služby** typu svoz a nakládání s **odpady**, **pronájem**, **sdílení** např. nábytku, vozidel
- ve velké míře **stavební práce**
 - zpracování **stavebního odpadu**
 - použití **šetrných materiálů**
 - využití **recyklovaných výrobků**: např. beton s recyklovaným kamenivem, desky na bázi dřeva s dřevěným recyklátem, antuka vyrobená drcením odpadních keramických zdicích prvků a střešních tašek, nebo produkty vyrobené z odpadního skla, papíru a plastu (např. tepelné izolace, foukaná celulóza nebo výztuž, fasádní obklady, podlahy)

Město Choceň - odpady

Nadlimitní VZ Svoz a nakládání s odpadem (2017)

- předcházení vzniku odpadu a efektivní separace
- požadavky na přehled množství odpadů (analýzy odpadů z bytové a rodinné zástavby prostřednictvím vážení svozových vozidel), kontrolu sběrných nádob; využito informování
 - formou nálepek o nedostatečně vytríděném obsahu popelnic
 - Informování o správném třídění prostřednictvím letáků apod.
 - informování prostřednictvím výstavy

[Případová studie](#)

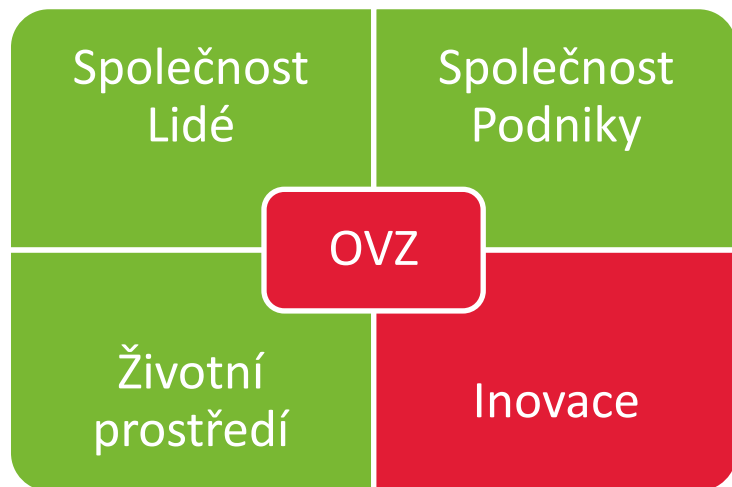
Nemocnice Nové město na Moravě, PH cca 90 mil. Kč

Výstavba nového pavilonu dětského oddělení

- splňující parametry „pasivního domu“, tj. budovy s téměř nulovou spotřebou energie
- využití technologie „zelené“ střechy

[Případová studie](#)

Inovace

Inovace

Existuje ekonomicky přijatelné řešení pro inovaci, tedy pro implementaci nového nebo značně zlepšeného produktu, služby nebo postupu souvisejícího s předmětem veřejné zakázky?

- ZZVZ nově v § 28 odst. 1 písm. r) stanoví, co rozumí inovací: ***„implementace nového nebo značně zlepšeného produktu, služby nebo postupu související s předmětem veřejné zakázky“***.

Pro zadavatele je inovace zajímavá, pokud dává stejné nebo lepší výsledky než řešení dostupná na trhu, při nižších nákladech (často nákladech životního cyklu).

- důležité při přípravě využít PTK, analýzu nákladů životního cyklu
- často inovace spojené s udržitelností, cirkulární ekonomikou, ekoinovace

Sdělení Komise Pokyny k zadávání veřejných zakázek na inovativní řešení: [C\(2018\)3051/F1 - CS \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32018R3051)

Metodika TAČR Veřejné zakázky na inovativní řešení

Švédské město Örebro : nákup katetrů bez škodlivých látek na bázi PVC do nemocnic. Přestože nebyly na trhu běžně k dostání (pouze 1 dodavatel byl schopen je dodat), požadavek uplatnilo. Navzdory právním obtížím katetry pořídilo, což navíc přispělo k posunu na trhu: 8 let poté katetry bez obsahu PVC nabízeli všichni dodavatelé.

Komunikace zadavatelů s dodavateli ve vztahu k OVZ

Je s ohledem na situaci na trhu vhodné o užití OVZ ve veřejné zakázce informovat dodavatele, například formou předběžných tržních konzultací, představení plánu veřejných zakázek, setkání typu „Meet the buyer“/ „Poznej svého zadavatele“, technických školení dodavatelů apod.?

- Znalost trhu a komunikace s dodavateli před zahájením zadávacího řízení je klíčový aspekt úspěchu
- Předběžné tržní konzultace
- Meet the buyer / Poznej svého zadavatele
- Informační brožury, web, apod.
- Technická školení pro dodavatele

Implementace odpovědného veřejného zadávání v organizaci

ODPOVĚDNÉ VEŘEJNÉ ZADÁVÁNÍ

V KOSTCE

Příručka
odpovědného veřejného zadávání
k novele ZZVZ od 1. 1. 2021

- Úvod k OVZ
- Právní rámec
- Kontrolní list
- Vhodné předměty plnění
- Příklady dobré praxe
- Návodné kroky k implementaci

[OVZ PUBLIKACE OVZ v kostce](#)
[SOVZ.CZ](#)

Projekt
**„Odpovědný přístup k veřejným
nákupům – Strategické zadávání
veřejných zakázek“**

Registrační číslo: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0015727

www.sovz.cz

 @odpovedneverejnezakazky

monika.dobrovodska@mpsv.cz